

HOITOKETJU PAINEHAAVA

Painehaava on luu-ulokkeen kohdalla paineen ja/tai hankauksen tai ihon venyttämisestä johtuva ihon ja ihonalaiskudoksen vaurio. Poispainamaton punoitus on 1 asteen painehaava.

Tyypipaikat: kantapäät, sacrum, trochanter, takaraivo

PAINEHAAVAN EHKÄISY

- riskipotilaiden tunnistaminen
 - Estä painehaava –toimintamalli: [Estä painehaava](#)
 - Braden-asteikko painehaavariskin arvioimiseksi: [Braden](#)
 - Alaraajan valtimotauti: [Käypä hoito-suositus](#)
- oikean patjan ja istuinalustan valinta
- paineen poistaminen, keventäminen, hankauksen minimointi
- ihon hoito, inkontinenssin hoito
- ravitseminen

TUTKIMUKSET PERUSTERVEYDENHUOLLOSSA

Anamneesi

- aiemmat haavat, etenkin painehaavat, tehdyt verisuonikirurgiset toimenpiteet, ruusut, verisuonitukokset laskimoissa tai valtimoissa, vammat
- muut sairaudet
- käytössä oleva lääkitys
- psyykkiset tekijät
- sosiaalinen tilanne, asumismuoto, toimintakyky, liikuntakyky
- apuvälineet, käytetty kevennyshoito
- ravitseminen, tupakointi, ylipaino/kakeksia (BMI), hygienia, päihteet
- käytetyt antibiootit, bakt. vilj. vastaukset

Kliininen tutkimus

- haavan syntymekanismi ja kesto
- haavan sijainti, koko (cm), syvyys, ulkonäkö, erityys
- haavaa ympäröivän ihon kunto ja ihon tuntoaisti
- iskemia (sykestatus ja tarvittaessa ABI-mittaus erityisesti alaraajan painehaavapotilaalla) linkki verisuonisivulle
- kontaktiallergiat
- infektion merkit, vierasesine, sädehoitovaurio, toistuva trauma, syöpä
- haavakipu
- virheasennot – nilkan liikkuvuus
- käytetty haavan hoitotuote tai – menetelmä
- Painehaavan luokittelu: [Painehaavahelpperi](#)

PÄINEHAAVAN HOITO PERUSTERVEYDENHUOLLOSSA

- oikean patjan ja istuinalustan valinta
- paineen poistaminen, keventäminen, hankauksen minimointi, asentohoito
- ihon hoito, inkontinenssin hoito
- ravitsemus
- kivunhoito
- mekaaninen puhdistus, tehostettu haavan hoito
- uusien painehaavojen syntymisen ehkäisy, painehaavojen uusiutumisen ehkäisy

INDIKAATIOT ERIKOISSAIRAANHOITON LÄHETTÄMISEEN

- **Päivystyslähete**
 - yleisoireinen haavainfektio
- **Kiireellinen lähete (1-7 vrk)**
 - haava laajenee nopeasti paineen poistosta ja tehokkaasta paikallishoidosta huolimatta
 - infektoitunut katteinen tai nekroottinen haava, joka vaatii kiireellistä revisioleikkausta
 - kantapään / jalkaterän painehaava potilaalla, jolla epäily valtimoverenkierron häiriöstä
- **Ei-kiireellinen lähete (8 vrk -)**
 - revisiota vaativat, katteiset tai nekroottiset haavat
 - luuta paljaana
 - rekonstruktiota vaativa pehmytkudospuutos
 - ennen rekonstruktioleikkausta maksimaalinen konservatiivinen hoito
 - painehaava, jolla ei paranemisedellytyksiä ja halutaan vahvistusta kons. hoitolinjaan

El tarvetta lähettää erikoissairaanhoitoon

hoidosta vastaava lääkäri tehnyt konservatiivisen hoitolinjauksen (tarvittaessa voi konsultoida puhelimitse)

- potilas ei sovellu kirurgisen hoitoon / potilas ei hyödy aktiivisemmasta hoitolinjasta
- potilaan ko-operaatio ei riitä post. op asentohoidon ym. jälkihoidon toteuttamiseen (koskee rekonstruktivista plastiikkakirurgiaa, ei alaraajahaavoja)

LÄHETTEESSÄ VAADITTAVAT TIEDOT

ERIKOISSAIRAANHOIDOSSA HOIDETUN PÄINEHAAVAPOTILAAN JATKOHOITO

- Revisiokirurgian jälkeen
 - korkean riskin painehaavapatja oltava valmiina, kun potilas siirtyy jatkohoitoon
 - maksimaalinen kons. hoito
 - kontrolli esh vain tarvittaessa (mikäli paraneminen ei etene 1-2 kk:ssa) tai epikriisin ohjeistuksen mukaan
 - antibiootin kesto riippuu infektion (luuinfektio) laajuudesta (epikriisissä tulee olla maininta ab hoidon kestosta)
 - kantapään / jalkaterän painehaavoissa kevennyskenkä annetaan erikoissairaanhoidosta
- Kielekerekonstruktion jälkeen
 - korkean riskin painehaavapatja oltava valmiina, kun potilas siirtyy jatkohoitoon
 - maksimaalinen kons. hoito
 - asentohoito
 - antibiootin kesto riippuu infektion (luuinfektio) laajuudesta (epikriisissä tulee olla maininta antibioottihoidon kestosta)

- kuormitusrajoitus kielekealueelle yleensä 4-6 viikkoa (sallitut asennot mainitaan epikriisissä)
- Kontrolli yleensä 4-6 viikon kuluttua plastiikkakirurgian poliklinikalla, jolloin annetaan mobilisaatio- ja varauslupa